

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto K 10.—

1/2 leta „ 8.—

1/4 „ „ 2.50

Posamične številke stanje 8 vin.

Na naročila brez dopolnila naročilne se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za nared, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadstr. na levo v Goriški
Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati
loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo
po Petlit-vrstah, če tiskano 1-krat
16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12
vin. vsaka vrsta. Večkrat po po-
godbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem
delu 30 vin. vrsta. — Za obliko
in vsebino oglasov odklanjamo
vsako odgovornost.

Dr. Ant. Boháč:

Slovenci v luči zadnjega ljudskega štetja.

(Nadaljevanje.)

Napredek Nemcev se čuti enako na sami jezikovni meji kakor tudi v sredi slovenskega ozemlja, zlasti v mestih in mestecih. Opaža se, da pronicajo Nemci največ v slovensko osrčje ob južni železnici v smeri proti Mariboru, vzhodno pa proti ogrski meji v okolici Radgone. Od leta 1880 do 1900, torej v 20 letih, so dobili Nemci večino v 5 krajih, ki so si zelo blizu. Nasproti temu so si v zapadni polovici od južne železnice v smeri proti koroški meji znali Slovenci ohraniti protitežo in so celo mestoma energično napredovali, zlasti velja to za arveški okraj, v katerem so dobili večino v 4 krajih, in je njihovo število v istih 20 letih poskočilo od 107'10/100 na 203'3/100, torej se podvojilo. Ista krajevna razdelitev je ohranjena tudi v zadnjem desetletju, toda se to razliko, da se je slovensko prodiranje ustavilo, nemški pohod naprej pa je postal tem mogočnejši. V mariborskem okraju, kjer je slovenska kvota minulega stoletja padla od 862'1/100 na 837'5/100, je padla sedaj celo na 725/100, to znaša absolutno izgubo Slovencev nad 3000 (padli so z 43.804 na 40.773), temu nasproti pa se je število Nemcev zvišalo od 8473 na 15422, sé tedaj podvojilo. Samo v dveh slovenskih krajih, i. s. na Koroškem, je upadek slovenskega življa še naglejši, in moremo iskati primere za tako grozno narodnostno izpremembo le na ukrajinskem ozemlju in pa na posameznih točkah v Šleziji. Istočasno se je prirastek slovenske mariborske manjšine ustavil ter se je njegova kvota znižala za cele 3% (z 173'2/100 na 143'8/100) in stoji nižje nego v letu 1880. Uspeh Nemcev v mariborski okolici je za Slovence tem nevarnejši, ker se bo na ta način Nemcem posrečilo s ponemčenjem slovenskih sel ob južni železnici spojit nemški mariborski otok z nemško celino. Znano je, da je načrt napadalnega dela

nemškega, dospeti k temu cilju z naseljevanjem nemških kolonistov, in da je Südmarka darovala v te svrhe velike svote, razvijajoč obsežno kolonizacijsko delavnost. Ljudsko štetje nam kaže, da je ta akcija uspešna, da cilji Nemcev niso nedosegljivi, in da bi morali ravno na tej točki razviti Slovenci kar najgorečnejše obrambeno delavnost.

V manjšem razmerju se vrši isti proces tudi pri Radgoni. V radgonskem okraju so padli Slovenci v 20 letih do leta 1900 od 102'8/100 na 80'8/100, do leta 1910 pa celo na 55'9/100. Njihovo število je padlo z 1090 na 747. Je potem resnično, da je od ostalih 6 slovenskih krajev tega okraja dobilo zopet 2 ali 3 nemško večino, in da morda res ni več daleč ona doba, da čisto izgine oni pas Slovenstva, katerega so tvorili slovenski kraji pri Radgoni ob ogrski meji notri v nemško ozemlje. Nemška ekspanzija je posegla tu i v gornjeradgonski okraj, poprej čisto slovenski, v katerem je nemška manjšina zrastle od 20'2/100 na 58'2/100 in v zadnjem desetletju na 66'4/100. Malo boljše je vsaj v sosednjem cmureškem okraju, kjer se je slovenska manjšina obdržala (111'5/100 proti prejšnjim 113'2/100).

Proti tem velikim neuspehom na imenovanih točkah so mogli Slovenci poprej vsaj računati z velikim napredkom na zapadu v arveškem in marberškem okraju (v dobi 1890—1900 je vzrasla slovenska kvota od 654'1/100 na 686'4/100), sedaj pa zremo tu pred seboj stagnacijo. V marberškem okraju je ostalo razmerje med obema narodnostima neizpremenjeno, v arveškem pa vidimo celo mal slovenski upadek (na 199'0/100).

Če so že na jezikovni meji razmere za Slovence zelo žalostne, niso nič veselejše one za sklenjeno ozemlje, za okraje, ki so večinoma slovenski. Skoro vmes med njimi so nemške manjšine silno vzrastle, ali z drugimi besedami: nemške pozicije v slovenskih mestih in mestecih južnoštajerskih so se zopet znatno okrepile. Edino častno izjemo tvori mesto Celje, kjer je slovenska manjšina zrastle od 226'2/100 na 303'4/100, kjer pa še vedno daleč ne dosega višine leta 1880, ko je zna-

šala 360'2/100. Zato pa ne najdemo razven Celja izvzemši pojedine okraje, kjer se nemški živelj še ni ugnezdil, niti ene svetle točke. Tako se je slovenska pozicija v Ptujju še bolj poslabšala (140% Slovencev proti 248% pred 30 leti!), v slovenjebistriškem okraju je slovenska manjšina že dosegla 116'1/100, v rogaškem je zrastle v prejšnjem 20 letju od 44% na 65'1/100, in sedaj na 78'7/100, v konjiškem so od leta 1900 napredovali Nemci od 68'7/100 na 96'7/100, v Vitanju od 26'2/100 na 91% in tako imamo še celo vrsto primer. Spominjamo se tu na prežalostne razmere, ki so nam znane že iz Šlezije. Izrivanje slovenskega življa in njihovih pozicij nas resno opozarja na važnost mest ter nas opominja, da si mora Slovenstvo povsod, kjer še ni dovolj razvita narodna zavest in še cvete dajčfrajndlihovstvo, pridobiti mestno prebivalstvo za narodno misel, si tako narodno pridobiti mesta in iz njih delovati dalje na deželo. To je slovenski, v prvi vrsti poljski problem za Šlezijo, isti problem imamo pred seboj za slovensko ozemlje v Štajerski in ravno tako na Koroškem.

V nemških okrajih, kjer je poprej slovenski živelj naraščal, je sedaj padel za 1651. V tem številu je všteti že upadek v radgonskem okraju. Po toku prebivalstva z juga na sever bi morale slovenske manjšine v nemških krajih naglo rasti. V obeh poprejšnjih desetletjih je sicer njih število rastle, v celem se pa ta prirastek okrog 2800 duš za 20 let ne da niti izdaleka primerjati s številom onih, ki so se zares preselili na nemško ozemlje; najbrž so tu Slovenci naglo podlegli raznarodovanju, kar je prav mogoče pri njihovi precejšnji raztresenosti, n. pr. v Gradcu, graški okolici in nekaterih industrijskih okrajih; in če smemo verjeti uradni statistiki, se je to raznarodovanje sedaj še povečalo.

Tako ostanejo kakor edina svetla točka v razvoju štajerskih Slovencev njihovi mnogo ugodnejši prirodni predpogoji za prirastek, ležeči v lastnem jim narodnem organizmu. Njihov prirastek s prirodnim presnavljanjem je mnogo večji nego pri Nemcih in znaša za dopoljeno desetletje 9'69%, v nemških okrajih pa le 6'61%. Toda prebitek novorojencev na

nemškem ozemlju se nagleje viša, tako da se razlika počasi izravnava. Dobro znamenje je tudi umrljivost med Slovenci ni večavna v nemških krajih, četudi imajo mnogo več otrok (31'78% porodov za 10 let proti 28'58% nemških), na katere pripada povsod razmeroma največji odstotek umrljivosti. Toda kaj pomaga Slovincem ta prednost, ko ne morejo preživljati vseh svojih ljudi doma, in kar je še hujše, ko podlegajo raznarodovanju v taki meri!

(Dalje prih.)

Avtomobilna vožnja po Brdih.

Shod pri Peterneleu.

Na shodu pri Peterneleu, o katerem smo poročali v soboto, in na katerem je bilo govora o potrebnih cestnih zvezah in avtomobilni vožnji, je bila sprejeta taka-

resolucija:

Javni ljudski shod pri Peterneleu dne 25. 3. l. 1913. pozivlja gg. drž. in dež. poslance, da se na merodajnih mestih zavzamejo za to, da se čimpreje vresniči, že pred več leti izražena želja, po prepotrebni cestni zvezki Skrljevo-Hlevnik-Peternele-Slavče-Gradno do sklad. v Višnjeviku; ravnatoko Skrljevo-Kožbana-Strmec in Krožada-Peternele-Kožbana.

Obenem naproša se gg. drž. in dež. poslance, da obrnejo svojo pozornost na to, da se sploh cestna mreža v zapadnih Brdih, ki je še zelo nedostatna in zamenjana, zboljša.

Prizadeti obč. zastopi naj priskrbe potrebno gradivo v obliki prošenj in ga izroče poklicanim činiteljem, v dosego javnih podpor.

Tozadevne prošnje naj se ob enem dostavijo tudi c. kr. vojaški oblasti.

Glede avtomobilne zveze Gorica-Krmin po Brdih se je sprejela slična resolucija, kakor v Šmartnem.

POTAPENKO:

Generalova hči.

Prevel: A. M.

(Dalje.)

On je vzel čepico in počasi odšel iz sobe. Manjička je ostala sama. Celo na to je pozabila, da ni nikogar, ki bi ga spremljal, da je zunaj že tema in da stavec ne more najti pota k popu. No, Hivrija je že sedela na klopi in čakala nanj.

Marja Vladimirovna ni prižgala luči. V temi ji je bilo lažje, da se izroči popolnoma turobnim mislim, katere je izzval v njej razgovor s starcem. Kaj je pričakovala od njega? Pravzaprav ni pričakovala ničesar gotovega, toda ko je izrekel svoje misli o dnevniku, je zapazila, da je pričakovala nečesa drugega. Da je uvidel, da so nazoni Klavdije Antonovne pravi, to ni nikaka zasluga. Ali da; tukaj sta tudi dva bankovca, katera je izročil kot dar za mator ali očeta beloglavega dečka... In zakaj jo je vendarle vso objelo neko težko razočaranje? Zakaj bi se ne hotela več sestati in razgovarjati s tem starcem?

Tega Manjička tudi pozneje ni mogla razumeti. Toda to čuvstvo se ji je že takrat zganiło, ko je izvlekel denarnico in položil na mizo dva stotaka. Še bolj pa jo je prevzelo takrat, ko je pričel govoriti o svojih mukah in koliko da ga je stala svetost Klavdije Antonovne: pustil je službo in kariero. Ali kariero je imel nemara silajljio, in zdaj se je spominja z grenkim čuvstvom, zdaj, ko mu je dnevnik umrle hčere izzval potoke solza in ga prisilil, da prizna svojo zmoto. Sam je, star je, z eno nogo stoji v grobu, premoženja ima na stotisoče... Res se je vzbudilo v nji čuvstvo velikodušja, toda koliko je bilo to čuvstvo? Dal je dvesto rubljev na oltar delu, kateremu je hči posvetila celo svoje življenje. Rekel je: »Vsi naši občutki so pogojni,« in to je tudi dokazal.

Hivrija ji je povedala, da je general odpotoval še isti večer. Še enkrat je bil na grobu Klavdije Antonovne, molil je tam, jokal pri srebrnem soju mesečine. Pri odhodu je pustil očetu Semjonu sto rubljev, in ga prosil, naj se spominja Klavdije tekom celega leta pri službi božji. Manjička se je spomnila Klavdijinih besed iz knjižice: »Ali je na svetu vse tako pogojno, da se tudi žalovanje za težko izgubo

ravna po rokih, katere so si izmislili preje ljudje?« Da, vse na svetu je tako pogojno, tako pogojno, da postane človeku strašno, ako razmišlja o tem!...

Kakor se je to vedno v zadnjem času dogajalo z njo, se je tudi zdaj vznemirjenje, izzvano z generalnim prihodom, pomirilo, ali boljše rečeno, prerodilo se je. Obrnila je še globlje v se svoje misli. Motilo jo je to, da so bila čuvstva, ki jih je vzbudil v generalovi duši Klavin dnevnik, tako plitka, tako slaba. Kako pa pri nji? V čem je ona boljša? Ona je že davno priznala, da ni lepšega življenja, kakor je požrtvovalno življenje, življenje, kakršno je živela Klavdija Antonovna. Tu ni mesta za ničevno, malenkostno, osebno zlobo, za brezsmiselno borbo za žensko srečo, naslade, ki so minljive in le trenutne. Kako je prazno vse to, iz česar je obstajala niena preteklost, v primeri s kratkim življenjem Klavdije Antonovne tukaj v Marlovki! Vse to je spoznala Manjička, spoznala z razumom, občutila s srcem. In kaj? Doslej ni napravila niti jednega znamenitejšega koraka na tej poti, katero je smatrala za edino pravo... Torej ona, ki jo je ozlovoljilo pogojno čuvstvo generalo, nima toliko moči, da bi se povzpela

nad njim, nad vsemi temi ljudmi, ki se tako iskreno divijo požrtvovalnosti umrle učiteljice, pa obenem mirno nadaljujejo svoje prazno življenje? Ne, ona je več od vseh teh, in to mora dokazati tudi sebi sami. Zakaj njeni duši je potreben mir, neobhodno potreben odih od te brezplodne in brezkončne borbe. In ona mora najti ta mir tam, kjer ga je našla Klavdija Antonovna.

Zinajida Petrovna se je zamudila zelo dolgo v gostih. Bržčas je bilo tam zelo veselo. Prihod, pojav starega generala bo dal pač snovi za razgovor celi vrsti večerov. Hivrija je že nestrpnost pogledovala skozi okno, rada bi se razgovarjala. Slednjič je prišla v sobo in prižgala luč. Pogled ji je obstal z nedoumevanjem na onih dveh bankovcih, ki sta ležala na mizi.

»Dajte to materi tistega dečka... Saše... In recite, Hivrija, da je to podaril oče Klavdije Antonovne,« ji je rekla Manjička.

»Kako so dobri!... To bo vesela Stjepanida! Tako siromašna je, res, prava beračica... Ali je to veliko?«

»Dvesto rubljev.«

(Pride še.)

Nadaljevanje vojne na Balkanu.

Izgube pred Odrinom.

Veliki vojni plen.

Sofija, 30. (Uradno.) Po poročilih, ki so došla iz bulgarskega glavnega tabora, znašajo bulgarske izgube pred Odrinom 11.000 mrtvih in ranjenih. Srbske izgube se cenijo na 1.500 mrtvih in ranjenih. V trdnjavi je bilo ujetih okoli 60.000 Turkov, 833 častnikov, med njimi 13 generalov. Zaplenjenih je bilo 650 topov različnega kalibra, 58 mitraljez, 10 zastav, velika množina orožja in municije za kufanterijo in artiljerijo in večje število vozov in raznih drugih transportnih sredstev, ki so potrebna za obrambo trdnjave.

Nova demarša na Cetinju.

Cetinje, 30. Danes ob 4 popoldne so zastopniki velevlasti podvzeli novo demaršo, v kateri so obvestili črnogorsko vlado, da je Porta na intervencijo Avstrije naročila poveljniku skadrskemu posadke, naj dovoli vsemu civilnemu prebivalstvu odhod iz mesta. Zastopniki velevlasti so obenem zahtevali, naj črnogorska vlada dovoli inozemskim vojaškim atašejem, ki se mude v Črnigori, da odidejo v Skader in izroče Essad paši dekret Porte, ki je šifriran. Črnogorski zunanji minister je odgovoril, da o novi demarški najprej obvesti ministerski svet in nato takoj odgovori.

Bombardiranje Skadra.

Kralj Nikola na demaršo ni odgovoril, pač pa je obnovil obstreljevanje mesta in pričel z odločilnimi operacijami pred Skadrom. V oficijoznih dunajskih krogih se zatrjuje, da ima obstreljevanje Skadra lahko dalekosežne posledice za kralja Nikolo. — Pripravljena je proti Črnigori pomorska demonstracija veselil. Te demonstracije se Rusija pod nobenim pogojem ne vdeležiti. Da pa bo v javnosti izbrisan in zakrit vtis te ruske abstinence, se demonstracije tudi Nemčija ne vdeleži in bosta poslali s strani trozveze svoje ladje pred Barle Avstrija in Italija, s strani tripelentente pa Anglija in Francija.

Pred Skadrom so vse črnogorske čete in 20.000 srbskih vojakov, 16 grških transportnih parnikov s srbskimi četami pa je ravnokar na potu iz Soluna v Medovo. Med Medovo in Lješem so Srbi postavili dve težki oblegovalni bateriji, da preprečijo na ta način zopetne eventualne napade kake sovražne ladje na srbski transport, vsled česar je sedaj vsak uspešen napad turške križarke »Hamidie« izključen.

Srbsko-črnogorska oblegovalna armada se je v zadnjem času vedno bolj približevala trdnjavi. Iz Bardanjola so 30. t. m. črnogorski topovi z vso silo obstreljevali turške pozicije ob reki Kir in prisilili Turke, da so se umaknili iz teh svojih pozicij.

Veleposlaniška reunija.

Veleposlaniška reunija je sklenila, da se vrši prihodnja seja v sredo. Kakor se zatrjuje, so vse velesile privolile v pomorsko demonstracijo proti Črnigori, vendar pa se je vse velesile ne udeležile.

Odhod civilnega prebivalstva iz Skadra.

Iz Medove se poroča: Dne 28. marca je prispel v tukajšnje luko italijanski parnik »Flavio Gioia«, da sprejme civilno prebivalstvo iz Skadra na svoj krov. Iste dne sta prispela v isto svrhu še dva druga, a manjša italijanska parnika.

Šukripaša v Sofiji.

Šukripašo so pripeljali v Sofijo. Na kolodvoru so ga pričakovali in pozdravili bulgarski oficirji. Šukri se je zahvalil na francoski nagovor po nemško. Potem se je sešel z ujetim Javerpašo. Turška poražena generala sta se objela, poljubila in skupno jokala nad usodo Turčije. Šukripaša je bil v Odrinu ujet od srbskega podpolkovnika Jovana Ugrmovića, ki dobi visoko odlikovanje.

Razno.

Kaj bo sedaj, ali pride celo do vojne med Avstrijo in Črnogoro. Avstrijska eskadra v Kotoru je dobila večeraj zjutraj ukaz, odpluti 32. pešpolk iz Zadra je ukr-

can na parniku Lloydovom in je odšel proti jugu. — Kdo se bo vse udeležil pomorske demonstracije? Morda se odtegne tudi Italija in celo mogoče je, da bo demonstrirala samo Avstrija. — Črnogora se ne boji dosti blokiranja, češ, saj ob bregu ni drugo kot skala, podreti ni kaj. — Glede odgovora na demaršo se vršijo v Beogradu in Cetinju pogovori. Pašić je imel večeraj dolgo konferenco s Hartwigom. — Položaj v Skadru je obupen, govori se o volji ljudstva, da naj se uda, neka ogrska korespondenca pa že poroča, da je Skader že padel v črnogorske roke.

Porotne razprave.

Prva razprava.

Včeraj zjutraj je začelo prvo pototno zasedanje letošnjega leta. Prvi je bil pozvan pred ljudske sodnike poljski čuvaj Arnold Zamutel. Proti njemu je bila začela razprava že lani v decembru pa je bila odnešana na sedanje zasedanje, ker se je moralo zaslišati še nekaj novih prič. Zamutel je obtožen oskrumbe. — Predsedoval je razpravi dvorni svetnik Caza-fura, prisednika sta bila svetnik Sterle in okrajni sodnik Leoncellis, zapisnikar pl. Fabris. Državno pravdnštvo je zastopal namestnik državnega pravdnštva dr. Marinaz, branitelj dr. Donati. Porotniki so Italijani. Razprava je italijanska in se je vršila pri zaprtih durih. — Porotnika Jurija Stipetića iz Tržiča ni bilo k razpravi. Sodni dvor ga je obsodil radi tega na globo 30 K.

Dne 18. septembra 1912. je žandarmerija v Pierisu v Furlaniji izročila sodniji obtoženca, ker je bil osumljen oskrumbe, prizadane Hermini Furlanovi, rojene 2. marca 1897. v času, ko ni imela še štiri-najst let. V preiskavi je izpovedal, da pozna Hermino Furlanovo in njene stariše ter da ni izključeno, da je on oče njene- nega otroka, ali dostavil je tudi, da je bila videti Hermina stara nad 14 let. Hermina je natanko izpovedala glede tega, radi česar je bil obtožen Zamutel. Ta Zamutel je že imel opraviti s sodnijo radi takih ovadb leta 1907. in je bil tudi kaznovan z 16 meseci težke ječe. Opisan je za velikega babjeka, ki je kot poljski čuvaj rad lovil dekleta.

Arnold Zamutel, rojen 28. decembra 1852. v Beljanu, je obtožen, da je v času od 1910. do 2. marca 1911. zagrešil v Škocjanu oskrumbo v smislu § 127. k. z. in kaznivega po § 126 k. z.

Poprašan, če se prizna krivega, odgovarja, da je res storil to, česar je obdolžen, ali ne v času, kakor je v obtožnici naveden, marveč v času od aprila 1911. do julija 1912. Pravi, da on ni oče deteta Furlanove. Pred preiskovalnim sodnikom se ni spominjal nobenega datuma, pri razpravi pa je dobro vedel, kedaj je zagrešil čini, katerega je obtožen.

Zamutel je pripovedoval, da je prašal mater Hermine Furlanove, če sme iti z njim brat salato. Poizvedbe o Zanutelu niso ugodne. Zdravniško izvestje o Hermini pravi, da je kolikor toliko idiotinja. Porotnikom je bilo stavljeno le eno vprašanje glede oskrumbe. Sedem porotnikov je zanikalo krivdo, pet jo je potrdilo. Na podlagi tega pravoreka je bil Zamutel oproščen obtožbe.

Druga razprava.

Danes se vrši razprava proti Miji Marega, ki je na pustni dan letos v Gorici ustrelil Antona Pertota. Bila sta zvečer skupaj dlje časa, okoli polnoči sta šla v Podberšičevo gostilno ter sta še naročila vino. Po polnoči sta šla domov. Marega je doma kar nakrat odprl okno ter začel streljati na dvorišče in groziti svoji ženi, da jo pretepe. Žena je šla iz hiše. Naletela je na Pertota in ga prosila, naj gre potolažit moža. Pertot jo je ubogal in rekel: babe so babe, tudi moja je od hudiča, pojdimo rajši spat. Potem sta šla oba k vratom. Marega je hotel od Pertota, naj mu vrne goltnar, Pertot je rekel, da ga nima ali v soboto mu vrne. Marega pa: daj mi, če mi ne daš, mi ne uideš danes. Pertot je še nekaj govoril, Marega je ponovil, kar je rekel, in ustrelil trikrat na Pertota. Pertot je padel na tla mrtev. Marega se je na to zaprl v svojo sobo.

Prišla je Pentotova žena in našla moža mrtvega. Marego so aretirali tako. — Marega je rojen leta 1864. v Št. Florjanu.

Predseduje razpravi nadsvetnik Coronini; prisednika sta svetnik Straussgill in sodnik Koršič, zapisnikar V. Knaflič. Drž. pravdnštvo zastopa dr. Marinaz, branitelj dr. Novak. — Marega pravi, da se ne spominja prav, kako se je vse izvršilo, ker je bil pijan.... Razprava se nadaljuje ter skonča danes zvečer.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Važen odlok brnskega škofa. — Brnski nadškof, grof Huyn, je izdal te dni na vse duhovnike svoje škofije odlok, s katerim odločno prepoveduje duhovščini vsako udeležbo pri prihodnjih moravskih deželnozborskih volitvah in vsako agitacijo in propagando za kako politično stranko. V svojem odloku se sklicuje na znano papeževanje bilo, ki odsvetuje duhovščini sodelovanje pri gospodarskih podjetjih in politiki.

Inozemstvo.

Važna politična izjava Sasonova se pričakuje. — V berlinskih političnih krogih se zatrjuje, da bo ruski zunanji minister Sasonov v eni prihodnjih sej ruske dume podal važno politično izjavo, v kateri bo povdaril, da stoji Rusija vedno za interesi balkanskih slovanskih držav.

Peti italijanski dreadnought. — V navzočnosti kralja Viktorja Emanuela in kraljice Jelene in raznih civilnih in vojaških dostojanstvenikov so spustili v Spezziji v morje peti italijanski dreadnought »Andrea Doria«.

Vpis dr. Daneva v rusko zlato knjigo. — V dumi je bila dr. Danevu predložena takozvana zlata ruska knjiga. Dr. Danev je vpisal v knjigo: Padec Odrina ne pomeni samo bulgarske zmage, ampak zmago vsega Slovanstva, ki naj cvete in živi v sveto Rusijo na čelu.

Darovi.

Gojenke I. slov. tečaja v Gorici darujejo prihranek 1 K pri skupnem nakupovanju zvezkov, ženski podružnici C. M. družbe. Hvala!

Za bufet Ciril-Methodove prireditve v Trgovskem Domu so darovale mesto jedil: gospa dr. Piklova K 4, g. Ivanka Gabrščekova K 2. — Živele posnemovalke!

Domače vesti.

Smrtna kosa. — V Pragi je umrl g. dr. Jan Rybář, vpokojeni c. kr. stavbeni svetnik in centralni nadzornik severozapadne železnice, oče poslanca dr. Otokarja Rybářa v Trstu. Pokojnik je bil rojen leta 1833. Služboval je lep čas svojega življenja med Slovenci in vzljubljen slovnar. Njegova soproga je bila iz znane Mohorčičeve družine na Krasu. Bodi mu lahka zemlja domača, vzglednemu prvoboritelju-sinu pa naše iskreno sožalje!

Iznova opozarjamo na uvodnik (nadaljevanje), ki nam kaže ogromni upadek slovenskega življa na severni meji. Treba, da se zato zanimamo vsi!

Za Narodni muzej so darovali: 1. Učenci 5. razreda na Šolskem Domu: Avg. Prinčič star gumb, Boris Orel 2 novca, Avg. Žrjal 1 srebrn novc, Alojzij Komel 1 novc, Štefan Cigoj 1 novc, Anton Furlan 1 novc, učenka Humar iz 5. razreda 1 srebrn novc. 2. g. Mirko Koršič, c. kr. sodnik v Gorici, je razstavil 2 stari večni luči in 6 jako zanimivih slik na piočevino. 3. Jos. Prijatelj, c. kr. vadniški učitelj v Gorici, 12 slovenskih knjig. 4. Neimenovan 1 novc. 5. Rud. Drufovka, trgovec v Gorici, knjige: Slovenski Goffine, Stibelove Pridige, 2 zvezka Zgodb sv. pisma. 4 letniške Koledarja, Zimski večeri, Obiskovanje Jezusa Kristusá, Pot v nebeško domovino, Marija Deviza, krščansko devišstvo, 75 iztisov knjige Nektere opazke ruskega profesorja, Voditelj v sveta nebesa, Bratovščina vednega češčenja. Odbor.

Velika cestna kolesarska dirka okrog Goriškega Krasa se vrši, kakor že naznanjeno 4. majnika t. l. ob vsakem vremenu. — Po dirki se bode vršila velika

ljudska veselica v Tivoli (Rožna dolina). Slavna društva so naprošena, da izvole to upoštevati ter ne prirejati isti dan nobenih veselic. — Vodstvo dirke.

Bratska kolesarska društva na Goriškem so naprošena, da izvole svoje dirkače čim prej priglasiti, z ozirom na to, ker red došlih prijav je obenem red na startu. — Prijave sprejemata predsednik kol. društva »Gorica« g. Kerševani Josip, kakor tudi tajnik g. Kuštrin Josip, obenem dajata vsa potrebna pojasnila.

V soboto v Trgovski Dom na veselico v prid družbi sv. C. in M. in Dijaški kuhinji!

Tamburaški zbor »Goriške Slovenske Mladine« opozarja, da se vrše tamburaške vaje redno vsaki torek in četrtek v tedno točno od 8 1/2 do 10. ure zvečer v prostorih »Društva Gor. Slov. Foto-amaterjev« v ulici Mattioli 13. pritličje. Priglašene člane in članice opominjamo, da zahajajo redno k vajah, da se jim globe ne naberejo. Kdor goji zanimanje za zbor naj nikar ne odlašaj, ter prihiti k prihodnji vaji v našo sredo, še je čas, še nas lahko dohiti, mi mu treba lastnega instrumenta, posodi ga zbor, le nekaj dobre volje je treba. Tamburaši na svidenje danes zvečer! — Odbor tam. zbora »G. S. M.«

Španski sleparji še živijo. — Zopet so začeli pošiljati v našo deželo pisma znane vsebine, kako da jetnik v Madridu, radi falimenta, prosí za pomoč, da pride do svojega denarja 1.200.000 frankov, ki se nahaja v nekem kovčegu na neki postaji na Francoskem v depozitu itd. ter obljublja tretjino te svote. Treba pa je telegrafirati na tak in tak naslov potem pove španski sleparovič, kaj treba storiti — da bo tisti, do katerega se je obrnil, osleparjen. Mislimo, da ni več človeka v deželi, ki bi šel na lim španskim sleparjem.

Dražba lovov. — Pri zadnji dražbi lovov za Goriško okolico so bili oddani ti-le lovi: Banjšice, vsključna cena K 52, za K 165, najemnik Kopač iz Gorice; Deskle, vsključna cena K 81, za 637; najemnik Ivančič iz Gorice; Ročini, vsključna cena K 50, za K 211, najemnik Obizzi iz Gorice; Dobljar, vsključna cena K 10, za K 40; najemnik Jerkič iz Gorice; Lokovec, dva lova po K 14 in K 42, oddana za K 61 oziroma K 107; najemnik Šuligoj iz Lokovca.

Z debelimi kamni so posuli cesto od Gosposke ulice do konca Korna. Sedaj sicer mestni valjar tlači kamenje v tla, ali te dni so imeli vozniki prave muke na cesti po Kornu. Sinoči je trajalo skoro eno uro, predno so prepeljali voz gnoja s strani Attemsove palače čez cesto; morali so vpreči dva vola, da sta potegnila voz čez kamenje.

K roparskemu napadu v Gorici. — Zadnjič smo poročali, da je bil v ulici Cappella napaden neki človek, ki se je pa k sreči izvil iz rok napadalca ter potem tekel na policijo povedat, kaj se mu je zgodilo. Ni to prvi slučaj, da je bil kdo napaden v Gorici. Ali če je napaden, kje iskati pomoči, ko je pa sedež policije na sredi mesta na Travniku in ponoči hodi po mestu le par straž. Pred časom že je bilo nasvetovano, naj bi se napravile na več krajih mesta stražnice in uvedla policijska služba ponoči in po dnevi. Kajti kakor je zdaj, lahko n. pr. na Kornu ali pa v kakem drugem delu mesta koga slečejo in spečejo, predno dobi policijsko pomoč. Stražnikov imamo sedaj obilo v Gorici, mesto pa v varnostnem oziru ponoči ni nič na boljšem kakor poprej in tudi ne bo, dokler se ne razširi policijska služba tako, kakor gori nasvetovano.

Konj se je splašil pri vozu tvrčke G. Obizzi na Korsu. Zgodilo se je to večeraj dopoldne po 8 uri. Voznik Demarki je zadrževal oba konja pri vozu ali jeden je divjal in ga ni bilo mogoče ubrzdati. Demarki je v boju s konjem padel in se poškodoval na koleni in rokah. Konj je potem brcnil še en voziček nato pa se zapletel pri vozu, da ga je bilo težko osvoboditi. Demarki je dobil potrebno pomoč v lekarni.

V bolnišnici usmiljenih bratov. — 53 letni Fran Cigoj iz Gojač je padel s senika ter dobil močne notranje poškodbe. — Drva je cepil 50 letni Fran Peterin iz Gorice ter se pri tem usekal na koleno. — Oba se nahajata v bolnišnici usmiljenih bratov.

Pod vlak se je vrgla v Trstu 21 letna Gizela Leban, in sicer v nedeljo popoldne, ko je prihajala istrska železnica v Trst. Vlak jej je odtrgal desno nogo in jo poškodoval na glavi. Prenesli so jo v bolnišnico. Storila je to radi nesrečne ljubezni.

Povodnji v Ameriki. — V Virginiji, v Ohiu in še drugje so bile velike povodnji, ki so vzročile ogromno škodo. V Hengingtonu je okoli 15.000 oseb brez strehe. Škoda se ceni tam na milijon dolarjev.

V Stokholmu je zgorelo gledališče. Začelo je goreti po predstavi okoli polnoči. Gosit so prišli hitro, ali niso mogli ustaviti ognja; gledališče je docela zgorelo.

Koliko listov izhaja v Avstriji. — Konec l. 1911. je izhajalo v Avstriji 4261 listov in publikacij. Med temi je bilo 1282 političnih in 81 listov za ženske. Od 5—7krat na teden je izhajalo 178 listov. V nemškem jeziku pisanih je izhajalo 2327 listov, v češkem 1141, v poljskem 369, v italijanskem 131, v slovenskem 91, v rušenskem 71, v srbo-hrvatskem 35, v hebrejskem 19, v rumenskem 14, v esperantu 2.

Pred očmi svojih starišev se je ustrelil na Dunaju 18 letni Simon Peran. Ko se je vrnila družina zvečer domov in so bili otroci že v postelji, je stopil pred očeta in mater omenjeni 18 letni sin in rekel: Ali hočete videti lepo šalo? In nastavljal si je revolver na sence in sprožil ter obležal mrtev.

Torek nesrečen dan za Grke. — Grki imajo torek za nesrečen dan. Razne nesreče so zadele Grke na torek. Deliannis, prvi grški minister, je padel na torek pred poslansko zbornico kot žrtev napadalca, Capodistria, sloveč državnik grški, je bil umorjen tudi na torek in kralj Jurij je padel v Solunu na tla zadet od krogelje na torek.

Strašna smrt. — Mihael Čupurdija z Drežnice, 18 let star, je ponesrečil pri izkrcavanju oglja s parobroda »Khuen Hedervary« na Reki. Ko so delavci odvezali en prazen vagon od drugih, je hotel Čupurdija preteči ta vagon in skočiti na drugo stran, ali to se mu ni posrečilo, marveč so ga vagonski odbijači tako zgnatli, da so mu čreva skočila iz trebuha. Dognalo se je, da je take smrti kriv sam.

Maksim Gorki, sloveči ruski pisatelj, se vrne v Rusijo. Bival je več let na otoku Capri. Sedaj ko je bila izdana amnestija povodom proslave 300-letnice vladarste rodbine Romanov, se more vrniti Gorki domov. Nastani se najbrže v Jalti.

Vojaške višje realke. — Vojaške šole se reorganizirajo v vojaške višje realke. To se gvede v kratkem in prvi letniki v kadetskimi šolah se sistemizirajo v letnike višje realke; za sedaj se reorganizira pet kadetskimi šol, med temi ona v Mariboru.

Nov angleški sport. — Cesar si drug ne zmisli, si zmisli Anglež. Vedno se lovi za čem novim. Bogate angleške dame uživajo največje veselje, ako morejo kaj prikriti finančni oblasti, ko se vračajo iz inozemstva domov. Ali finančni stražniki vendar zalotijo marsikatero damo, ko jim hoče kaj unesti domov. Pred kratkim so prijeli neko damo, ki si je kupila za nalašč dolgo haljo, samo da je mogla pod njo skriti malo saharina. Carina na saharin bi je ne stala niti deseti del tega, kar je dala za haljo. Nedavno so prijeli neko damo, ki je imela pod svojim velikim kiobukom na glavi polno havana-cigar.

Krokodil — domača žival. — V Berlinu prihajata iz mode kot domače živali pes in mačka in na njihovo mesto prihajajo — krokodili. Ljudje, ki mislijo, da morajo imeti pri hiši kako žival, pa ne trpjo ne psa ne mačka, si kupijo mladega krokodila, ki ne dela nobenega kravala v hiši in tudi ni v nobenem oziru nevaren. V Ameriki je krokodil že dolgo časa udomačen.

Katoliško propagando v Albaniji je podpirala Avstrija, kakor piše dober poznavalec Albanije Charles Wood, v poslednjih petdesetih, zlasti poslednjih tridesetih letih. Propagandi je šlo na roke otvorjenje šol. Ko so prišli v Skader jezuiti sredi prejšnjega stoletja, je bila otvorena prva šola, katero je vzdrževala Avstrija. V istem času je postala Avstrija zaščitnica katoličanov v Albaniji. Italijanska propaganda je dosegla uspehe zlasti v Skadru, tam imajo Italijani poleg sirotišnice tri šole, za dečke, deklice in sirote. Italijanske šole so tudi v Valoni in Janjini.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčić). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorac«.

Napredek vede!

Najenergичnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom.

- IORUBIN CASILE -

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s

N. Casile. konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (silingo) popolnoma odpravljajo in ublažujejo pženje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zdržavanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfeti Casile K 4—.

Iorubin Casile, najboljšo protisifilitično in pozivljajoče kričistilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, ishias, vnetju zlez, poltnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinove kiseline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 350.

Vbriganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbriganca Casile K 350. Kdor želi večjih pojasnil, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastonj in z vso rezervo. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti in Tromba. 6—1

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

Proda se

pekarijo in prodajalno kruha

na jako ugodnem kraju mesta.

Naslov povè naše upravništvo.

119—2

Najboljše švicarske precizne ure »Schaffhausen« in druge raznovrstne ure zlate in srebrne. Trgovina z zlatom in srebrom, briljanti in diamanti ter optičnimi predmeti

Jakob Šuligoj,

urar c. kr. državnih železnic in zaprišežen sodni cenilec

Gorica, Gasposka ulica šte. 25.

ODLIKOVANO
MIZARSTVO

: z električnim mehaničnim obratom :

ANT. ČERNIGOJ

Gorica, Tržaška cesta št. 18.

Izdeluje: vsa stavbena dela, okna, vrata, podove.
Zaloga pohištva omare, mize, postelje, stolice, okvirje, blazine in šuste.
Zaloga: Strugarskih in rezbarskih izdelkov.

Želodčne bolezni

hemoroidi, zapoka, lišaj, kožni izpuščaji, ranitve na nogah.

Brezplačno sporočim na željo vsakomur, kdor trpi na želodčnih in prebavnih težavah ter zapriju, krvnem zastajanju, kakor tudi hemoroidih, lišaju, ranitvah na nogah, vnetjih itd., kako so se mnogoštevilni bolniki, ki so dolga leta trpeli na teh boleznih, hitro in trajno iznebili teh nadlog. Na razpolago je več nego 10.000 zahvalnih in priznalnih pisem.

Krankenschwester

Klara WIESBADEN, Walkmühlstrasse 26.

102—3

41—1

Sedlarska delavnica

Ivan Krauos - Gorica

na Kornu št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbèr usnjatih torbic, kovčegov za potovanje, istnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapetiranje raznih kaleselnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

Prvo primorsko stavbeno in kamnoseško podjetje
ALOJZIJ TAVČAR v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stabe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela.

Cene zmerne.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gasposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 78.
Račun pošta hranilnice štov. 837.315.

Na obnem zboru dne 28. aprila 1912. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagaletjem so na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog vsled splešnega podražanja denarja, zvišati so se morale sorazmerno tudi dosedanje 5%, oz. 6% obresti od posojil.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1911. s 6%.

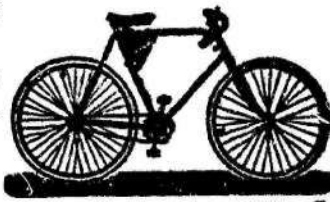
Stanje 31. dec. 1911.: Zadržnikov 1863 z deleži v znesku 70.910 kron. — Hranilne vloge: 1.103.254.98. — Posojila: 1.068.002.—. — Rezervni zaklad: 100.451.56. — Vrednost hiš: 883.538.29.

Kupujte samo dvokolesa „Atena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

